

Klager

Psykolog

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Oslo, 23.02.2021
FER-sak: 43/20K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Fagetisk råd, Norsk psykologforening (FER) mottok klagen datert 02.09.20, og besluttet i møte 26.10.20 å åpne saken for kontradiksjon.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klagen gjelder en sak hvor psykologen har skrevet en uttalelse på vegne av sin klient til bruk i en barnelovssak. Klager er mor i den aktuelle saken og psykologen har skrevet erklæringen på vegne av motpart i saken (far). Ifølge klager har retten ikke tatt stilling til om det skal oppnevnes sakkyndig i den aktuelle saken. Vedlagt klagen er den skriftlige uttalelsen som psykologen har skrevet.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

Fagetisk råd, Norsk Psykologforening, Kirkegata 2, Postboks 419 Sentrum, N-0103 Oslo
Org.nr. 970 168 419. Tlf. +47 23 10 31 30. Telefaks +47 22 42 42 92. E-post: npfpost@psykologforeningen.no
Bankgiro nr. 8380.08.71932. www.psykologforeningen.no

02.09.20	FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.
26.10.20	FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
28.10.20	Psykologen ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP).
11.01.21	FER purret på redegjørelse fra psykologen.
22.02.21	FER valgte å sluttbehandle saken uten å ha mottatt redegjørelse fra psykologen.

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

i) Klagers brev til FER

FER oppsummerte klagen i følgende punkter:

1. Psykologen har, ifølge klager, kun hatt telefonisk kontakt med sin klient og gjort vurdering av ham uten å ha tilstrekkelig vurderingsgrunnlag, samt lagt sin klients versjon til grunn til tross for at hun var kjent med pågående konflikt.
2. Klager skriver at psykologen gjorde vurdering av klagers personlighet og psykiske helse uten at hun hadde truffet henne eller at hun hadde samtykket til dette, samt hadde kommet med uttalelser om hva som var til det beste for barnet.
3. Psykologen hadde, ifølge klager, kommet med skriftlige utspill på mangelfullt og feilaktig grunnlag som hun var kjent med ville kunne brukes som bevis i en foreldretvist.

ii) Relevante punkter i “Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 26.10.20 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Informert samtykke og valgfrihet

Psykologen gjør informert samtykke mulig gjennom å informere klienten om planlagte tiltak, og drøfter kontinuerlig sine handlinger og de sannsynlige følgene av disse, slik at klienten har et grunnlag for å velge om han/hun vil delta eller ikke.

Hvis en klient er mindreårig eller underlagt verge/formynder, innhentes informert samtykke under tilbørlig hensyntagen til de berørte personers selvstendighet.

Selvbestemmelse

Psykologen sørger for å ivareta maksimal autonomi og selvbestemmelse for klienten, inkludert retten til å gå inn i og til å avslutte den profesjonelle relasjonen. I arbeid med barn, personer underlagt lovhjemlet tvang eller i pressede akutte situasjoner kan, under hensyntagen til gjeldende lovgivning, frivillighetsprinsippet fravikes, men en samarbeidsrelasjon tilstrebes også her.

Under aktuelt punkt ba FER psykologen om å reflektere over beskrivelsen og vurderingen som hun hadde gjort av en person hun ikke hadde truffet basert på opplysninger fra sin klient som var beskrevet å være i konflikt med klager, samt som ikke hadde samtykket til at det ble gjort en vurdering. FER ba psykologen også om å redegjøre for de fagetiske overveielserne hun hadde gjorde vedr. å unngå at hennes kompetanse ble utnyttet til å krenke andre.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

Kompetansebegrensninger

Psykologen praktiserer innenfor de grensene for sin kompetanse som følger av utdanning, trening, erfaring og personlig styrke og begrensning, og søker profesjonell hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstiller vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

FER ba psykologen under dette punktet reflektere over om hun hadde tilstrekkelig grunnlag for å uttale seg om sin klient. FER ba henne også reflektere over det faglige grunnlaget hun hadde for å vurdere at klager bl.a. hadde avvikende personlighetstrekk og var lite i stand til å tenke på hva som var det beste for sitt barn omsorgsmessig, dette uten å ha truffet klager eller sett henne i samspill med barnet.

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

Unngåelse av misbruk/skade

Psykologen tilstreber å unngå at psykologisk kunnskap eller praksis blir misbrukt, og tar ansvar for at skade som er uunngåelig og som kan forutses blir gjort så liten som mulig. Psykologen deltar ikke i aktivitet som sikter mot at man med fysiske eller psykiske tvangsmidler (indoktrinering, «hjernevask», tortur) - eller med trussel om slike tvangsmidler:

Under dette punktet ba FER psykologen om å redegjøre for hvilke refleksjoner hun gjorde når hun valgte å komme med en skriftlig uttalelse i en sak klager mener hun var kjent med ville kunne bli brukt som bevis i en foreldretvist.

iii) Psykologens redegjørelse.

FER har ikke mottatt redegjørelse fra psykologen.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

FER savner redegjørelse fra psykologen. Saksgangen i en klagesak handler blant annet om tilrettelegging av dialog mellom psykolog og klager. Medlemmer i Norsk Psykologforening plikter å bidra til å opplyse fagetiske klagesaker i tråd med reglement for saksbehandling. Psykologen har således ikke oppfylt sine medlemsforpliktelser til Norsk psykologforening.

Selv om psykologen har valgt å ikke bidra med å opplyse saken videre, har FER valgt å konkludere på bakgrunn av informasjon som fremkommer i selve klagen og vedlagt uttalelse.

Psykologen har hatt telefonisk kontakt med sin klient i en begrenset periode, noe hun opplyser om i sin uttalelse. Da FER ikke har tilstrekkelig informasjon om hvilket grunnlag psykologen har for å uttale seg om sin klient, kan FER ikke vurdere om det her foreligger brudd på EPNP.

Psykologen går, slik FER vurderer det, langt i å gi en beskrivelse av klager. Psykologen skal selv ikke ha truffet klager og beskrivelsen er basert på opplysninger fra psykologens klient som er beskrevet å være i konflikt med klager. Slik FER vurderer det, uttaler psykologen seg på svært mangelfullt grunnlag. Klager har selv heller ikke samtykket til at det blir gjort en vurdering av henne. FER vurderer derfor at psykologen har brutt følgende prinsipper: *II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet, underpunktene Respekt, Informert samtykke og valgfrihet og Selvbestemmelse.*

FER vurderer at det også er et brudd på prinsippet *II.2 Kompetanse*, underpunktene *Etisk bevissthet, Kompetanse og kompetanseutvikling, Kompetansebegrensninger og Metodebegrensninger* når psykologen gjør en faglig vurdering av klager og hennes omsorgsevne, uten å ha truffet klager eller sett henne i samspill med barnet.

Slik FER leser uttalelsen fra psykologen, er hun kjent med den pågående konflikten mellom sin klient og klager. Hun skriver også avslutningsvis at hun håper at uttalelsen får positive følger for barnet. FER vurderer det således dit hen at hun er innforstått med at uttalelsen ville

kunne bli brukt som bevis i en foreldretvist. Med sine uttalelser både om sin klient og klager i den aktuelle saken, vurderer FER at hun har brutt prinsippet *II.3 Ansvar*, underpunktene *Ansvar* og *Unngåelse av misbruk/skade*.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard